

Knihovna Muzea východních Čech v Hradci Králové se představuje

Ivana Nývltová

Muzeum v Hradci Králové bylo založeno v roce 1881; nepochybně k tomu byly potřeba i knihy a začaly vznikat první příruční knihovničky muzejníků. Postupem času muzejní knihovna získala své první knihovníky, kteří sepsali její první lístkové katalogy. Po roce 1912 se v Kotěrově budově čtenáři dočkali první velké badatelny. Ve čtyřicátých letech se sloučilo městské muzeum s přírodovědným, které už mělo vlastní oborově zaměřenou knihovnu. V královéhradeckém muzeu tedy dlouhou dobu byly knihovny dvě – společenskovední a přírodovědná, obsluhované 1,5 knihovníkem. Koncem roku 2021 z těchto samostatných veřejných knihoven se specializovaným fondem vznikla knihovna zbrusu nová, a to s názvem Knihovna Muzea východních Čech v Hradci Králové. Je pokračovatelkou společenskovední, má její siglu HKE302 i evidenční číslo 4716/2003 v databázi knihoven MKČR. Přírodovědná sloučením zanikla.

Knihovny se několikrát stěhovaly, přírodovědná z Malého náměstí do muzejního depozitáře v Gayerových kasárnách (1994–2019), kde získala velký prostor s pevnými regály. Před další rekonstrukcí byla přemístěna do stěžerské školy (2019–2021). Části fondu zůstávaly stále v krabicích a práce s nimi byla velice problematická. Společenskovední knihovna se stěhovala dokonce třikrát, při dvou rekonstrukcích hlavní muzejní budovy (1998 a 2016) a nakonec sestěhováním dohromady do nového působiště v moderní přístavbě muzea v Gayerových kasárnách. Většina stěhování se uskutečnila svépomocí za asistence všech muzejníků. Knihy se opatrně ukládaly do krabic od banánů a převezly k prozatímnímu uložení. Poslední stěhování proběhlo poměrně rychle a hlavně kvalitně a šetrně na knihovnických vozících již osvědčenou stěhovací firmou.

Sloučená Knihovna muzea východních Čech v Hradci Králové má přes 80 000 knihovních jednotek a vzhledem k tomu musí být deponována na několika dalších místech. V muzejním depozitáři ve Stěžerách jsou v pevných regálech uloženy vybrané řady méně využívaných zahraničních periodik. Vznikaly převážně výměnou s přírodovědnými ústavy z celého světa za časopis *Acta musei reginaehradecensis*, *Series Natura*. Druhý depozitář v hlavní budově muzea na Eliščině nábřeží uchovává vzácný specializovaný fond, noviny, s převahou regionálních, knihy větších rozměrů (A3) a publikace se signaturou od 2500 do signatury 7000. Prostor je monitorován a je kontrolována vlhkost a teplota, veškeré publikace jsou uloženy v posuvných kovových regálech.

Badatelnu i nejnovější fondy obou knihoven jsme přestěhovali do moderní přístavby nově zrekonstruovaného odborného pracoviště – Gayerova kasárna, Opletalova 334, Hradec Králové 3. Knihovna je vybavena pojízdnými regály. V patře depozitární budovy je uložen i sbírkový fond starých tisků, který podléhá přísnějšímu režimu ochrany muzejní sbírky. Z tohoto důvodu se k bádání půjčuje pouze ve výjimečných a odůvodněných případech. V tomto depozitáři jsou umístěny i knihy se signaturou 1 až 2499.

Celý fond je k dispozici v online katalogu na adrese <https://muzeumhk.tritius.cz/>. V roce 2022 jsme obdrželi grant z VISKu 3 na modernizaci stávajícího počítačového programu Clavius programem Tritius a pořízení nových počítačů pro oba knihovníky, a hlavně pro naše uživatele. Knihovna spolupracuje se Souborným katalogem ČR a vyřizuje meziknihovní výpůjční službu pro badatele z jiných institucí. Knihovníci jsou členy oborové knihovnické komise při Asociaci muzeí a galerií ČR, z. s.

Vzhledem k různému umístění deponovaných knih mohou naši čtenáři využít objednání publikací ke studiu na adrese knihovna@muzeumhk.cz, i.nyvltova@muzeumhk.cz nebo m.mikat@muzeumhk.cz, případně telefonicky 495 534 798.

Kontakt na autorku: i.nyvltova@muzeumhk.cz